

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษา
เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์
The Guideline of the Application of Buddhist Principle for
Resolving the Drug Adducting: A Case Study of the Youth in
Juvenile Observation and Protection of Buriram Province

พระประวิทย์ ปวิฐโช, พระมหาพจน์ สุวโจ, พระมหาณอม อานนุโท

Phra Pravit Pavijjo, Phramaha Phocana Suvaco, Phramaha Thanorm Arnando

วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Buriram Buddhist College, Mahachulalongkomrajavidyalaya University

E-mail: pravitpanthong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ 2) ศึกษาหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน และ 3) ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยออกแบบเครื่องมือเพื่อสำรวจความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล และผู้ปกครอง รวม 25 คน แล้วนำมาวิเคราะห์พร้อมนำเสนอด้วยการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัญหาเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 หากพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สภาพปัญหาเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน
2. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 หากพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.16 หากพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนใน

ได้รับบทความ: 25 ธันวาคม 2566; แก้ไขบทความ: 18 กุมภาพันธ์ 2567; ตอรับตีพิมพ์: 22 กุมภาพันธ์ 2567

Received: December 25, 2023; Revised: February 18, 2024; Accepted: February 22, 2024

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ นอกนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม, ปัญหายาเสพติด, เด็กและเยาวชน, สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์

Abstract

The purpose of this research were: 1) study the problem of children and youth with drugs in juvenile observation and protection centers. Buriram Province 2) study Buddhist principles regarding solving drug problems among children and youth, and 3) study guidelines for applying Buddhist principles to solving drug problems among children and youth in juvenile detention and protection centers. Buriram Province. This research is quantitative research. By designing a tool to survey the opinions of children and youth in correctional facilities. Caregivers and parents, a total of 25 people, were analyzed and presented descriptively.

The research results found that:

1. The problems of the youth related to drugs in the Juvenile Observation and Protection of Buriram Province was very high of all numbers. The mean score ($\bar{X}$) was 3.62. However, having considered the criteria established, the problems of the youth related to drugs in the Juvenile Observation and Protection of Buriram Province is very high of all numbers.

2. The Buddhist principles for solving drug problems of the youth were very high of all numbers. The mean score ($\bar{X}$) was 4.07. However, having considered the criteria established, the Buddhist principles for solving drug problems of the youth was very high.

3. Guidelines for applying Buddhist principles to solve the drug problem of children and youth in juvenile observation and protection centers. Buriram Province Overall, 3 items were at the highest level. The rest were at a very high level. The average was 4.16 if considered according to the set criteria. Guidelines for applying Buddhist principles to solve the drug problem of children and youth in juvenile observation and protection centers. Buriram Province Overall, 3 items were at the highest level. Other than that, all items were at a high level.

Keywords: Buddhist Principles, Drug Problems, Youth, Juvenile Observation and Protection of Buriram Province

1. บทนำ

สภาพปัญหาเยาวชนไทยยุคโลกาภิวัตน์มาจากความสับสนวุ่นวายทางจิตใจ เนื่องจากเยาวชนไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว จึงทำให้ติดยาเสพติดสร้างปัญหาและเป็นภัยคุกคามต่อสังคม และทำให้เกิดผลเสียหายนี้อะบบเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงต่อประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยมียาเสพติดแพร่ระบาด ตั้งแต่อดีตมาจนปัจจุบัน แม้ทุกรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศ จะมีนโยบายปราบปรามและป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างจริงจัง โดยมีบทลงโทษรุนแรงต่อผู้ค้าหรือผู้จำหน่าย แต่ปัญหายาเสพติดก็ไม่ได้หมดไปจากสังคม ยังคงสร้างปัญหาให้กับเยาวชนไทยตลอดเวลาจนเกิดเป็นปัญหาวิกฤตสืบสานหลายอย่าง ทั้งในระดับบุคคลและระดับประเทศที่ เพราะการแก้ปัญหาล้วนเป็นการแก้ทางวัตถุซึ่งมุ่งเอาการบริโภคเป็นใหญ่ (เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ, 2558, อ้างใน นิमित ทิพนานต์, 2560: 2)

นอกจากนี้ ยาเสพติดยังได้สร้างปัญหาความรุนแรงและความแตกแยกในระดับครอบครัว เยาวชนจำนวนมากซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติต้องตกเป็นทาสของยาเสพติด และนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการกระทำความผิดต่อผู้อื่น ส่งผลกระทบต่อตนเอง สังคม สุขภาพอนามัย และมีผลกระทบด้านความมั่นคงของประเทศ ข้อเท็จจริงการแพร่ระบาดของยาเสพติดในเยาวชน พบเห็นในรายงานสถานการณ์ปัญหายาเสพติดช่วงปฏิบัติการประเทศไทย เข้มแข็งเอาชนะยาเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกันระยะที่ 3 เดือนพฤษภาคม 2554 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (ประมวล รุจนเสรี, 2542: 2)

จากสถิติคดีความของศาลเยาวชนและครอบครัวในจังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้รวบรวมสถิติของคดีอาญา ตั้งแต่ ปี 2561-2562 พบว่า จำนวนคดีเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์ ชาย 2,207 หญิง 173 รวม 2,380 คน ชี้ให้เห็นว่า เยาวชนภายในจังหวัดบุรีรัมย์มีความเสี่ยงต่อภัยยาเสพติดอย่างน่ากลัว และสถิติเยาวชนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมีจำนวนค่อนข้างมาก สำหรับวิธีแก้ปัญหานั้นเห็นว่า พระพุทธศาสนาสามารถช่วยให้เยาวชนห่างไกลจากยาเสพติดได้จริง ส่วนกระบวนการแก้ไขปัญหานั้นเพื่อพาไปสู่การปฏิบัติตนนั้นคือ การนำพุทธธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคม ปัจจุบัน ส่งผลให้เยาวชนสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ และนำพาชีวิตให้เจริญรุ่งเรืองนำไปสู่ความสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง การใช้หลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจคน สามารถสร้างความสามัคคีในหมู่คณะเป็นที่รักก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงษ์ทิ, 2546: 70-75) สำหรับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนบุรีรัมย์นั้น เกิดขึ้นภายใต้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัดจันทบุรี ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ศาลจังหวัดภูเก็ต ศาลจังหวัดลำปาง ศาลจังหวัดสระบุรี และศาลจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2540 ภายใต้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ได้เล็งเห็นความสำคัญกรณีเด็กและเยาวชนมีปัญหาร้ายแรงยาเสพติด จึงวางแผนรองรับและดำเนินการแก้ไขปัญหามาตั้งแต่ต้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว (พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก

และเยาวชนของแผนกคดียาเสพติดและครอบครัวในศาลจังหวัดจันทบุรี ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ศาลจังหวัดภูเก็ต ศาลจังหวัดลำปาง ศาลจังหวัดสระบุรี และศาลจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2540, 2540)

ส่วนหลักพุทธธรรมสำคัญที่สอนให้เยาวชนสามารถหลีกเลี่ยงจากยาเสพติด คือ การเลือกคบเพื่อน การพิจารณาเพื่อนที่ดี การคบกับกัลยาณมิตร มิตรที่ดี มีน้ำใจดีงาม เอื้อเฟื้อ เกื้อกูลประโยชน์ตน และประโยชน์มิตร เป็นผู้ยินดีในกุศลธรรม มีสุจริตธรรม บุคคลผู้ช่วยชี้แนะ บอกกล่าว สอนในทางที่เป็นกุศล กัลยาณมิตรรวมถึงบุคคลผู้อยู่ใกล้ชิดก็จัดเป็นกัลยาณมิตรแท้ เพราะมีน้ำใจ มีไมตรีมีเอื้อเฟื้อ มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ หวังดีและปรารถนาดีต่อกัน พระพุทธเจ้า ทรงให้ความสำคัญในการคบหาการเสวนาคณดีที่เป็นกัลยาณมิตร พฤติกรรมที่เรียกว่าการคบเพื่อนนั้น พระพุทธองค์ทรงตรัสเน้นไปที่ประโยชน์สูงสุด สำหรับการคบค้าสมาคมกับกัลยาณมิตรที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือต้องรู้หลักการ และวิธีการเลือกคบมิตรที่ดีที่สามารถแนะนำให้หลุดจากทางแห่งความเสื่อม ชักนำเข้าสู่ทางที่ดีและถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนา (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539: อ.เอก. (ไทย) 20/71-73/16)

หลักธรรมอีกข้อหนึ่งคือปรโตโฆสะ หรือเสียงจากผู้อื่นสามารถทำให้เกิดสัมมาทิฐิได้ กล่าวคือเสียงที่ติงาม เสียงที่ถูกต้อง เสียงที่บอกกล่าวชี้แจงความเป็นจริงมีเหตุผล มีประโยชน์ เฉพาะอย่างยิ่งที่เกิดจากความรักและความปรารถนาดี เสียงที่ติงามถูกต้องเกิดจากแหล่งที่ดีคือ คนดีคนมีปัญญา คนมีคุณธรรม หรือเรียกว่า สัตบุรุษ หรือบัณฑิต คนเช่นนี้ทำหน้าที่ช่วยเหลือ สอนชักนำสัมมาทิฐิให้แก่ผู้อื่น แต่บุคคลผู้แสวงสัมมาทิฐิไม่จำเป็นต้องรอให้สัตบุรุษหรือบัณฑิตมาหาตน ตรงข้ามเขาย่อมกระตือรือร้นที่จะไปหาไปปรึกษา ไปสดับฟัง ไปขอคำแนะนำ ชี้แจงสั่งสอน เข้าร่วมหมู่อยู่ใกล้ตลอดจนศึกษาแบบอย่างแนวทางจากบัณฑิตหรือสัตบุรุษนั่นเอง การกระทำแบบนี้เรียกว่า การเสวนาสัตบุรุษหรือคบหาคนดี ไม่ว่าสัตบุรุษจะทำหน้าที่ให้หรือคนนั้นไปคบหาสัตบุรุษเองก็ตาม ลักษณะเช่นนี้เองเรียกว่ากัลยาณมิตร (พระราชมุนี (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2529: 662-663)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมองเห็นว่าหลักธรรมดังกล่าวเบื้องต้นสามารถแก้ปัญหาเด็กและเยาวชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งนับวันจะเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นเรื่องสำคัญที่ทุกภาคส่วนจะต้องให้ความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา โดยบูรณาการประยุกต์เข้ากับหลักธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนในสังคม ทำให้เยาวชนเข้าใจตนเอง เข้าใจสังคม เข้าใจในการเลือกคบมิตรและ นำไปสู่การนับถือตนเองเห็นคุณค่าตนเองเป็นที่ยอมรับของครอบครัว ชุมชนและสังคม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะ พัฒนาเยาวชนให้เจริญก้าวหน้าเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ นำพาให้เยาวชนในสังคมสงบสุขห่างไกลจากยาเสพติดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน

3. เพื่อศึกษาแนวทางประยุกต์หลักพุทธธรรมในการแก้ปัญหาหาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นนัยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักพุทธธรรม การศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัย และบทความทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งข้อมูลทางวิชาการที่ได้จากการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือทางเว็บไซต์ต่าง ๆ

3.2 กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เจ้าหน้าที่สถานพินิจเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
2. ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 5 คน
3. เด็กและเยาวชนในสถานพินิจ จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วย
 - 1) เด็กและเยาวชนชาย จำนวน 10 คน
 - 2) เด็กและเยาวชนหญิง จำนวน 5 คนรวมทั้งหมดจำนวน 25 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม 3 ฉบับ คือ 1) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับเด็กและเยาวชน 2) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลเด็กและเยาวชน และ 3) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยสำหรับผู้ปกครองเด็กและเยาวชน

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

- 1) ศึกษาสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจเด็กและเยาวชนบุรีรัมย์
- 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยขอคำปรึกษา

จากที่ปรึกษา

4) สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

5) นำเสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่อที่ปรึกษาวิจัยและผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและปรับปรุงแก้ไข

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ ตลอดจนภาษาที่ใช้ เพื่อให้สอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ ทั้งด้านเนื้อหาสาระ โครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item – Objective Congruence Index: IOC โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปทุกข้อ

3) หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กและเยาวชนตามสถานศึกษา จำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .601

4) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้แจกกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคเอกสาร ผู้วิจัยทำการศึกษาหลักพุทธรธรรมที่ปรากฏในพระไตรปิฎก อรรถกถา หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัยและข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียบเรียงให้เป็นหมวดหมู่เพื่อศึกษาในประเด็นที่สำคัญต่อเด็กและเยาวชน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

การสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ขอหนังสือ และเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบในการขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่, เด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1) หนังสืออนุญาตให้เข้าสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เด็กและเยาวชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์ จากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

2) ใบรับรองจริยธรรมการวิจัยของข้อเสนอการวิจัย และเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัยและยินยอม

3) หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

4) หนังสือรับรองความเสี่ยงและความปลอดภัยแก่ผู้เข้าร่วมวิจัย

5) หนังสือรับทราบข้อปฏิบัติในการเก็บข้อมูลสำหรับเด็กและเยาวชน

6) หนังสือรับทราบข้อปฏิบัติในการเก็บข้อมูลเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลเชิงลึกจากการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนในสถานพินิจจังหวัดบุรีรัมย์ เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล และ ผู้ปกครองเด็กและเยาวชน จำนวน 25 คน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเอกสาร

1) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยพิจารณาประเด็นหลัก (Major Themes) หรือแบบแผนหลัก (Major Pattern) ที่พบในข้อมูล ซึ่งได้รับจากแบบสอบถามทั้งหมด

2) จากนั้นจึงนำประเด็นหลัก (Major Themes) มาพิจารณาแบ่งแยกออกเป็นประเด็นย่อย (Sub-Themes) และหัวข้อย่อย (Categories) เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ภาพรวมไปสู่การวิเคราะห์ประเด็นย่อยของกระบวนการวิเคราะห์ ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพภาคสนาม

3) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามหลักพุทธธรรม

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่เน้นเก็บรวบรวมจากเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล และผู้ปกครอง จำนวน 25 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) เลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ในการตอบไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS

2) แบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถามตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน โดยวิเคราะห์คำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนน เพื่อให้เห็นระดับในแต่ละด้านจากกลุ่มตัวอย่าง

3) นำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อการศึกษาค่ากลางทางสถิติส่วนบุคคลกับความคิดเห็น

4) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล โดยการเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีที่ได้กล่าวแล้วเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม

3.6 สรุปผลการวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปกระบวนการวิจัยในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) จำแนกประเด็นเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การนำเสนอข้อมูลอยู่ในลักษณะการนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติ ซึ่งประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ความถี่ และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เชื่อมโยงกับสถิติการวิจัย การพรรณนาความ ประกอบการบรรยายเหตุการณ์ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของ

ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์หาความถี่ และค่าร้อยละโดยใช้การค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยใช้การค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 สภาพปัญหาเยาวชนกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน (n = 15)

สภาพปัญหาเบื้องต้น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้าเห็นว่าสภาพทางครอบครัวที่มีความแตกแยก มีผลต่อการติดยาเสพติด	3.76	1.05	มาก
2. ข้าพเจ้าเห็นว่าถูกรักจากเพื่อนมีผลต่อการติดยาเสพติด	3.76	0.99	มาก
3. ข้าพเจ้าเห็นว่าความเชื่อใจของวัยรุ่นมีผลต่อการติดยาเสพติด	3.26	1.08	มาก
4. ข้าพเจ้าเห็นว่าความอ่อนไหวทางจิตใจและอารมณ์มีผลต่อการติดยาเสพติด	3.97	0.97	มาก
5. ข้าพเจ้าเห็นว่าสภาพแวดล้อมในชุมชนมีผลต่อการเสพยาเสพติด	3.85	1.23	มาก
6. ข้าพเจ้าเห็นว่าความขาดหลักธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจมีผลต่อการติดยาเสพติด	3.12	1.22	มาก
รวม	3.62	1.09	มาก

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ สภาพปัญหาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมาก คือข้อ 4 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าความอ่อนไหวทางจิตใจและอารมณ์มีผลต่อการติดยาเสพติด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 รองลงมา คือข้อ 5 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าสภาพแวดล้อมในชุมชนมีผลต่อการเสพยาเสพติด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 6 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าความขาดหลักธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจมีผลต่อการติดยาเสพติด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.12 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สภาพปัญหาเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

4.2 หลักพุทธธรรมที่นำมาประยุกต์แก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน (n = 15)

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้าเห็นว่าความเป็นกัลยาณมิตรในของสมาชิกในครอบครัวควรทำหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับอันตรายของยาเสพติด	3.79	1.15	มาก
2. ข้าพเจ้าเห็นว่า การได้รับคำปรึกษาดีจากครูอาจารย์สามารถห่างไกลจากยาเสพติดได้	4.18	1.06	มาก
3. ข้าพเจ้าเห็นว่า การเลือกคบเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรทำให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้	4.29	0.94	มาก
4. ข้าพเจ้าเห็นว่า หากสังคมรอบข้างพร้อมให้อภัยคนติดยาเสพติด ก็สามารถทำให้คนติดยาเป็นคนดีของสังคมได้	4.62	0.78	มาก
5. ข้าพเจ้าเห็นว่า การศึกษาหลักธรรมปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีสามารถห่างไกลจากยาเสพติดได้	3.91	0.83	มาก
6. ข้าพเจ้าเห็นว่า การพิจารณาเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องสามารถห่างไกลจากยาเสพติดได้	3.62	1.21	มาก
รวม	4.07	0.98	มาก

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมาก คือข้อ 4 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่า หากสังคมรอบข้างพร้อมให้อภัยคนติดยาเสพติดก็สามารถทำให้คนติดยาเป็นคนดีของสังคมได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 รองลงมา คือข้อ 3 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่า การเลือกคบเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรทำให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 6 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่า การพิจารณาเลือกรับข้อมูลข่าวสารอย่างถูกต้องสามารถห่างไกลจากยาเสพติดได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

4.3 แนวทางประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน (n = 15)

การประยุกต์หลักธรรมในการดำเนินชีวิต	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้าเห็นว่าเยาวชนควรรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอน ของบิดามารดา	4.50	1.02	

2. ข้าพเจ้าเชื่อว่าสิ่งที่ดีที่สุดในการไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด คือ ความรัก ความห่วงหาอาทรของคนในครอบครัว	4.29	1.06	มากที่สุด
3. ข้าพเจ้าเห็นว่าการอธิบายถึงโทษของปัญหาเสพติดเพื่อให้เยาวชนเห็นและตระหนักถึงปัญหา เรื่องยาเสพติดได้	3.74	1.02	มาก
4. เมื่อทราบว่าเพื่อนติดยาเสพติด ข้าพเจ้าจะหาแนวทางช่วยเหลือบำบัดรักษา	3.88	1.15	มาก
5. ข้าพเจ้าเห็นว่าหากมีเพื่อนดีจะสามารถละเว้นยาเสพติดได้	4.24	1.13	มาก
6. หากเพื่อนชักชวนให้เสพยาเสพติด ข้าพเจ้าจะปฏิเสธทันที	3.97	1.27	มาก
7. ข้าพเจ้าเห็นว่าใช้ตัวอย่างบุคคลในการอธิบายลักษณะของโทษจากการเสพยาเสพติดได้	3.97	0.97	มาก
8. ข้าพเจ้าเชื่อว่าหากสามารถควบคุมอารมณ์การอยากรู้ยา กลองจะสามารถละเว้นยาเสพติดได้	4.35	0.95	มาก
9. ข้าพเจ้าคิดว่าควรมีการเผยแพร่หลักการป้องกันยาเสพติด เพื่อให้รู้ถึงโทษและภัยจากยาเสพติด	4.18	0.99	มาก
10. ข้าพเจ้าเข้าใจดีว่ายาเสพติดเป็นภัยต่อสังคม	4.71	0.76	มากที่สุด
11. ข้าพเจ้ารู้ว่ายาเสพติดมีอันตรายต่อตนเองและครอบครัว	4.56	0.79	มากที่สุด
12. ข้าพเจ้าเห็นว่าสังคมออนไลน์สามารถชี้ให้เห็นโทษของยาเสพติดได้	4.12	0.98	มาก
13. หากเกิดความเครียด ข้าพเจ้าจะหาวิธีผ่อนคลายด้วยการเล่นกีฬา	4.24	0.82	มาก
14. ข้าพเจ้าเห็นว่าความอยากรู้อยากลอง และขาดสติยังคิดเป็นหนทางในการเสพยาเสพติด	3.68	1.25	มาก
15. ข้าพเจ้าเชื่อว่าการรับฟังเสียงจากคนรอบข้างที่กล่าวถึงภัยของยาเสพติดจะทำให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้	3.97	0.94	มาก
รวม	4.16	1.01	มาก

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกข้อ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ คือข้อ 10 ว่า ข้าพเจ้าเข้าใจดีว่ายาเสพติดเป็นภัยต่อสังคม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ข้อ 11 ว่า ข้าพเจ้ารู้ว่ายาเสพติดมีอันตรายต่อตนเองและครอบครัว ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 และข้อ 1 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าเยาวชนควรรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอนของบิดามารดา ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 รองลงมา คือข้อ 8 ว่า ข้าพเจ้าเชื่อว่าหากสามารถควบคุมอารมณ์การอยากรู้ยา กลองจะสามารถละเว้นยาเสพติดได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือข้อ 14 ว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าความอยากรู้อยากลอง

อยากลองและขาดสติยังคิดเป็นหนทางในการเสพยาเสพติด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แนวทางประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ นอกนั้น อยู่ในระดับมากทุกข้อ

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 สภาพปัญหาเด็กและเยาวชนกับยาเสพติดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่เยาวชนชายที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดจะเป็นเพศชาย มีสถานภาพทางครอบครัวอาศัยอยู่กับพ่อแม่ รองลงมาคืออยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย มีอายุระหว่าง 15-18 ปี และ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงกล่าวได้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีการปรับตัวทางด้านอารมณ์ และสังคม และสติปัญญา ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงนำไปสู่การทดลองในสิ่งที่ไม่ดีกฎหมาย ถึงแม้ว่าจะอาศัยอยู่กับพ่อแม่ แต่วัยรุ่นหรือเยาวชนก็ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนมากกว่าครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ โจทยก ขำเทศเจริญ (2547: 3) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อายุระหว่าง 13-16 ปี พัฒนารวมถึงการปรับตัวทางสังคมทั้งด้านการปรับตัวระหว่างเพื่อนด้วยกันและ สังคมแวดล้อม และด้านอื่น ๆ จึงเป็นวัยที่มีปัญหามากที่สุดคือในช่วงของวัยรุ่น ซึ่งมีอายุระหว่าง 13-16 ปี โดยปกติแล้ววิกฤตการณ์หรือปัญหายุ่งยากในการปรับตัวด้านอารมณ์สังคม และสติปัญญา เพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ของตนเกิดความสุขความพอใจเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่และส่วนใหญ่จะศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นช่วงวัยแห่งการพัฒนาปัญญาบางครั้งมีความเครียดทางอารมณ์ สังคม นอกจากนี้การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นในสังคม และปัญหาการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น โดยเฉพาะกับเพื่อนรุ่นเดียวกัน

5.2 หลักพุทธธรรมเกี่ยวกับการแก้ปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพระพุทธศาสนา ซึ่งเยาวชนเห็นว่าหากสังคมรอบข้างพร้อมให้อภัยคนติดยาเสพติดก็สามารถทำให้คนติดยาเป็นคนดีของสังคมได้ และเห็นว่าการเลือกคบเพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรทำให้ห่างไกลจากยาเสพติดได้ จึงกล่าวได้ว่าเยาวชนมีพฤติกรรมอย่างนั้น กัลยาณมิตรก็เป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาสิต ชัยรัตน์ (2560: 22) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “หลักพุทธธรรมกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเยาวชน” พบว่า การแก้ไขและบำบัดด้วยมิตร การเจริญเติบโตของเยาวชนในแต่ละช่วงอายุมีพัฒนาการแตกต่างกันไป จะเห็นได้ว่าพอเยาวชนเริ่มเรียนระดับมัธยมจะเริ่มแสดงออกด้วยการแสดงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ อยากแสดงความกล้าหาญเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในหมู่เพื่อน มักทำอะไรโดยขาดการไตร่ตรองให้รอบคอบก่อน ดังข้อสรุปงานวิจัยของ ฌณัสสร บุญเพ็ง เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนพบว่า กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อการ

กระทำผิดซ้ำมากที่สุด (ณภัสสร บุญเพ็ง, 2549: บทคัดย่อ) ดังนั้นเมื่อเยาวชนอยู่ในกลุ่มจะแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านบวกและด้านลบ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับและอยู่ในระดับต่าง ๆ ทั้งผู้นำและผู้ตามในกลุ่มเพื่อน ดังนั้นการชี้แนะเยาวชนเพื่อให้เยาวชนมีความรู้และความเข้าใจในการเลือกคบเพื่อนว่าเพื่อนเช่นไรคือเพื่อนที่ควรคบ เพื่อนเช่นไรไม่ควรคบตลอดจนการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้เยาวชนเกิดการพัฒนาไปสู่การสร้างความสำเร็จ การคบเพื่อนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีผลต่อความเจริญก้าวหน้าหรือความเสื่อมของชีวิตอย่างมาก

5.3 แนวทางประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งพบว่าเยาวชนเข้าใจดีว่ายาสเสพติดเป็นภัยต่อสังคม รู้ดีว่ายาสเสพติดมีอันตรายต่อตนเองและครอบครัว และเห็นว่าเยาวชนควรรับฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอนของบิดามารดา ตลอดจนเข้าใจดีเชื่อว่าหากสามารถควบคุมอารมณ์การอยากรู้อยากลองจะสามารถละเว้นยาสเสพติดได้ โดยพฤติกรรมของเยาวชนทั่วไปนั้นเมื่อเข้าไปอยู่กับกลุ่มเพื่อนแล้วจะต้องแสดงพฤติกรรมให้เพื่อนยอมรับหรือแสดงความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม แต่เมื่อจะแก้ไขปัญหายาสเสพติดโดยอาศัยหลักธรรมแล้ว จำเป็นจะต้องมีการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเพ็ง หงษา (2548: 42) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประยุกต์พุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาสเสพติดของกองทัพอากาศ” ผลการวิจัยพบว่า ยาสเสพติดให้โทษทั้งต่อตนเอง ทั้งร่างกายและจิตใจ ตลอดจนครอบครัวคนรอบข้าง และ สังคม ยาสเสพติดให้โทษทั้งในแง่ของกฎหมาย และศีลธรรมเป็นส่วนมาก แต่ก็มียาสเสพติดบางชนิดที่ถือ ว่าผิดศีลธรรมแต่ไม่ผิดกฎหมาย เช่น บุหรี่สุรา ถึงแม้ว่าจะไม่ผิดกฎหมาย แต่ก็ให้โทษทั้งสาม ส่วนครบทั้งโทษต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เมื่อเกิดโทษขึ้นแล้วผลกระทบก็ย่อมมีตามมาอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยง กล่าวคือเมื่อบุคคลใดได้เสพยาเสพติดเข้าไปแล้วย่อมมีผลกระทบต่อสุขภาพ เสี่ยงบุคลิกภาพ สติปัญญาเสื่อม เป็นต้น และเสียทรัพย์ในการซื้อหายาสเสพติดมาเสพ ส่วนผลทางอ้อม คือ เสียเวลาที่จะทำอย่างอื่นที่เป็นความดีส่วนผลกระทบต่อบรรยากาศนั้น ก็เช่น ทำให้เสียชื่อเสียง วงศ์ตระกูล มีค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น มีเวลาให้กับครอบครัวลดน้อยลง เสียเวลาที่ต้องดูแล บำบัด รักษาฟื้นฟู อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสังคม เช่น เสี่ยงงบประมาณในการป้องกันปราบปราม ตั้งแต่การตรากฎหมายบังคับให้เป็นความผิด เมื่อมีผู้กระทำความผิดที่ผ่านกระบวนการทางกฎหมาย ทั้งมาตรการ ซึ่งจะสร้างความเสียหาย ให้กับหน่วยงาน องค์กรในสังคม ทำให้สังคมเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศด้วยยาสเสพติดเป็นสิ่งที่ให้โทษแต่เพียงฝ่ายเดียว ที่สร้างความเดือดร้อนให้กับตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นสิ่งที่หาประโยชน์มิได้เลยทั้งประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหายาสเสพติด: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นนโยบาย เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้นำไปใช้ ดังต่อไปนี้

1. การส่งเสริมการให้ความรู้ ความเข้าใจยาเสพติดกับเด็กและเยาวชน
ต่อปัญหาเสพติด ทำให้เด็กและเยาวชนไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว
2. ควรส่งเสริมให้มีการอบรม การสั่งสอน เผยแพร่ กระบวนการป้องกันยาเสพติด
ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจเด็กและเยาวชน
3. การส่งเสริมยุทธศาสตร์การป้องกันการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชนจะ
เห็นเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนมาก คือ ต้องให้ผู้ปกครองคอยดูแล และเอาใจใส่

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์กับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในยาเสพติดใน
กลุ่มเยาวชนในพื้นที่หลากหลาย
2. ศึกษาการส่งเสริมยุทธศาสตร์การป้องกันการติดยาเสพติดของเยาวชน
3. ศึกษารูปแบบและวิธีการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนตาม
หลักธรรมพุทธศาสนา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

องค์ความรู้ที่เกิดจากการวิจัย เรื่อง “แนวทางการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการ
แก้ไขปัญหายาเสพติด: กรณีศึกษาเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
จังหวัดบุรีรัมย์” มีดังนี้ 1) ด้านสภาพปัญหา พบว่า ความอ่อนไหวทางจิตใจและอารมณ์ของเด็ก
และเยาวชน และสภาพแวดล้อมในชุมชนมีผลทำให้เด็กและเยาวชนติดเสพยาเสพติดได้ง่าย
2) ด้านหลักธรรมทางพุทธศาสนา พบว่า สังคมรอบข้างซึ่งเป็นกัลยาณมิตรโดยให้กำลังใจคนเคย
เสพยาเสพติด และการเลือกคบเป็นกัลยาณมิตร ทำให้เด็กและเยาวชนสามารถห่างไกลจากยา
เสพติดได้ 3) ด้านการประยุกต์หลักธรรมในการดำเนินชีวิต พบว่า การรู้เฝ้าระวังยาเสพติดเป็น
อันตรายต่อตนเองและครอบครัว และความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และการควบคุมการ
อยากรู้ อยากลองสามารถละเว้นยาเสพติดได้ และ 4) ด้านหลักพุทธธรรมที่สามารถส่งเสริมให้
เด็กและเยาวชนสามารถละเว้นยาเสพติดได้ คือ (1) หลักกัลยาณมิตร คือ การที่มีเพื่อนดี สหายดี
คอยชี้แนะที่จะช่วยเหลือไปในทางที่ดี ที่เป็นกุศล ละทางที่เป็นอกุศลทำให้เกิดสัมมาทิฐิ
(2) หลักปรโตโมหะ คือ การรับฟังคำชี้แนะจากคนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครูอาจารย์ หรือ
เพื่อน ที่จะพูดแต่ในสิ่งที่จริง มีเหตุผล และเป็นประโยชน์ ประกอบด้วยความหวังดี ให้นำมา
ปฏิบัติ (3) หลักบัณฑิต คือ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ คอยตักเตือนผู้อื่นให้ได้รับความรู้
ชักนำสัมมาทิฐิ สร้างประโยชน์ให้แก่มวลมนุษย์ และสังคม และ (4) หลักสัทบุรุษ คือ เป็นผู้มีความศรัทธา
มีหิริ มีโอตตปปะ เป็นผู้แนะนำสิ่งที่ควรแนะนำ ให้รู้จักบาปบุญคุณโทษ ให้รู้จักเว้นชั่วประพฤติดี
ละสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ กระทำแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ในปัจจุบัน และประโยชน์ในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **สร้างชุมชนนิยม ช่วยเยาวชนไทยห่างไกลยาเสพติด**. สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ.
- เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดและการพัฒนาคุณภาพชีวิต. **รายงานวิจัย**. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.), อ่างใน นิमित ทัพพนานต์. (2560). **การพัฒนาแนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังไร้ญาติ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม.
- ใจหยก ข้าเทศเจริญ. (2547). การปรับตัวทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณภัสสร บุญเพ็ง. (2549). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน กรณีศึกษา : สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดปทุมธานี. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม**. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญเพ็ง หงษา. (2548). การประยุกต์พุทธธรรมในหลักสูตรค่ายผู้นำเยาวชนต่อต้านยาเสพติดของกองทัพอากาศ. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ประกาศิต ชัยรัตน์. (2560). หลักพุทธธรรมกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเยาวชน. **วารสารปรัชญาปริทรรศน์**, 22(1), 13-27.
- ประมวล รุจนเสรี. (2542). **การบริหารการจัดการที่ดี (Good Governance)**. กรุงเทพมหานคร: อสารักษาดินแดน.
- “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัดจันทบุรี ศาลจังหวัดบุรีรัมย์ ศาลจังหวัดภูเก็ต ศาลจังหวัดลำปาง ศาลจังหวัดสระบุรี และศาลจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2540”. (2540). **ราชกิจจานุเบกษา**. เข้าถึงได้จาก <https://dl.parliament.go.th/handle/20.500.13072/33934> (สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2566).
- พระราชวรมนู (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2529). **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.